EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.5.27
KOM(2011) 297 galutinis

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI**

# Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/42/EB dėl lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikruose dažuose, lakuose ir transporto priemonių pakartotinės apdailos produktuose, išmetamų kiekių ribojimo, iš dalies keičiančios Direktyvą 1999/13/EB, įgyvendinimo ir peržiūros ataskaita

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI**

# Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/42/EB dėl lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikruose dažuose, lakuose ir transporto priemonių pakartotinės apdailos produktuose, išmetamų kiekių ribojimo, iš dalies keičiančios Direktyvą 1999/13/EB, įgyvendinimo ir peržiūros ataskaita

## 1. ĮŽANGA

2004 m. balandžio 21 d. priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/42/EB dėl lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikruose dažuose, lakuose ir transporto priemonių pakartotinės apdailos produktuose, išmetamų kiekių ribojimo ir iš dalies keičianti Direktyvą 1999/13/EB (toliau – Dažų direktyva).

Dažų direktyva siekiama riboti išmetamą lakiųjų organinių junginių (toliau – LOJ), susidarančių naudojant organinius tirpiklius tam tikruose dažuose, lakuose ir transporto priemonių pakartotinės apdailos produktuose[1], kiekį, siekiant išvengti oro taršos, kurią lemia LOJ poveikis pažemio ozono sluoksnio susidarymui, arba tokią taršą sumažinti. Dažų direktyva siekiama papildyti nacionaliniu lygmeniu taikytinas priemones, kad būtų galima užtikrinti atitiktį LOJ išmetimo riboms, nustatytoms Direktyvoje 2001/81/EB dėl tam tikrų atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų (toliau – INR direktyva).

Produktai, kuriems taikoma Dažų direktyva, – tai dažai ir lakai, naudojami pastatams, jų apdailos elementams bei detalėms ir susijusioms konstrukcijoms padengti dekoravimo, funkciniais ir apsaugos tikslais, taip pat transporto priemonių pakartotinei apdailai.

Šiuo tikslu pagal Dažų direktyvą reikalaujama, kad produktuose, kuriems taikoma ta direktyva ir kurie pateikti rinkai po 2007 m. sausio 1 d., LOJ kiekis neviršytų tos direktyvos II priede nustatytų ribinių verčių. Griežtesnės LOJ ribinės vertės dažams ir lakams pritaikytos antruoju etapu, t. y. nuo 2010 m. sausio 1 d.

Pagal Dažų direktyvos 14 straipsnį valstybės narės privalėjo perkelti tą direktyvą į nacionalinę teisę ne vėliau kaip iki 2005 m. spalio 30 d. Kaip pavyko perkelti direktyvą, trumpai išdėstyta šios ataskaitos 2 skirsnyje.

Pagal Dažų direktyvos 6 ir 7 straipsnius valstybės narės turi parengti stebėsenos programą, pagal kurią būtų tikrinama atitiktis direktyvai, ir reguliariai pranešti

[1] Transporto priemonių pakartotinės apdailos produktai yra Dažų direktyvos II priedo B dalyje nurodytų subkategorijų produktai. Jie skirti kelių transporto priemonėms, kaip apibrėžta Direktyvoje 70/156/EEB, arba jų dalims padengti; padengimas atliekamas kaip transporto priemonės remonto, konservavimo arba apdailos darbų dalis ne gamybos įrenginiuose.

Komisijai stebėsenos programos rezultatus. Remiantis šia informacija įvertinta, kaip valstybėse narėse įgyvendinama direktyva; pagrindinių vertinimo išvadų apžvalga pateikta šios ataskaitos 3 skirsnyje.

Pagal Dažų direktyvos 9 straipsnį Komisija prašoma pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje būtų nagrinėjami tokie klausimai:

- galimybė sumažinti LOJ kiekį produktuose, įskaitant dažų ir lakų aerozolius, kuriems Dažų direktyva netaikoma;

- galimas tolesnis direktyvoje nustatytų LOJ kiekio ribų mažinimas transporto priemonių pakartotinės apdailos produktuose ir

- bet koks naujas aspektas, susijęs su Dažų direktyvos II priede nustatytų ribinių verčių, kurios galioja nuo 2010 m. sausio 1 d. (II etapas), taikymo socialiniu ir ekonominiu poveikiu.

Šios analizės rezultatai trumpai aptarti šios ataskaitos 4 skirsnyje.

## 2. PERKĖLIMAS

Dažų direktyva turėjo būti perkelta į nacionalinę teisę iki 2005 m. spalio 30 d. Nors iki šio termino direktyvą persikėlė vos kelios valstybės narės, netrukus po jo direktyvą jau buvo persikėlusios visos valstybės narės.

Komisija nenustatė jokių reikšmingų pažeidimų, susijusių su tuo, kaip valstybės narės persikėlė šį teisės aktą.

## 3. ĮGYVENDINIMAS

### 3.1. Įžanga

Pagal Dažų direktyvos 7 straipsnį valstybės narės turi pranešti savo stebėsenos programos rezultatus ir taip įrodyti atitiktį direktyvai. Be to, pagal minėtą straipsnį valstybės narės turi pranešti pagal direktyvos 3 straipsnio 3 dalį licencijuotų produktų kategorijas ir kiekius. Pirmoji ataskaita, apimanti 2007 m., turėjo būti pateikta Komisijai iki 2008 m. birželio 30 d. Šiuo tikslu Komisija parengė ir priėmė bendrąją tokios ataskaitos formą[2].

Ataskaitos gautos iš 26 valstybių narių, o jas rasti galima interneto svetainėje EUROPA[3].

### 3.2. Valstybių narių stebėsenos programos ir patikrinimai (2007 m.)

Bendrai įvertinus valstybių narių pateiktas ataskaitas galima teigti, kad, nors ir nustatyta tam tikrų informacijos trūkumų, kuriuos nulėmė tai, kad nuo direktyvos

---

[2] 2007 m. kovo 22 d. Komisijos sprendimas 2007/205/EB (OL L 91, 2007 3 31, p. 48).

[3] http://ec.europa.eu/environment/air/pollutants/paints_ms_reporting.htm.

įsigaliojimo buvo praėję nedaug laiko, naudingos informacijos apie tam tikrose valstybėse narėse atliekamą stebėseną gauti pavyko.

Už Dažų direktyvos įgyvendinimo užtikrinimą atsakingų kompetentingų institucijų administracinio organizavimo būdai valstybėse narėse gerokai skiriasi. Kai kurios valstybės narės visą kompetenciją suteikė vienai nacionalinei įstaigai, kitos valstybės narės koordinavimo, stebėsenos ir pažeidimų nagrinėjimo galias suteikė trims skirtingoms nacionalinėms įstaigoms, dar kitos valstybės narės koordinavimo funkciją pavedė nacionalinėms įstaigoms, o stebėsenos ir pažeidimų nagrinėjimo – regioniniams biurams. Kai kompetencija paskirstoma kelioms institucijoms, paprastai valstybės narės aiškiai atskiria atitinkamas kompetencijos sritis arba užtikrina veiklos koordinavimą.

Praneštas 2007 m. atliktų gamintojų, importuotojų, didmenininkų, mažmenininkų ir operatorių patikrinimų skaičius yra nuo 0 iki 540; dauguma valstybių narių praneša surengusios nuo 10 iki 100 apsilankymų vietoje. Tačiau tai nesuteikia informacijos apie apimamą rinkos dalį. Konkretūs veiksmai, kurių imamasi per patikrinimus, valstybėse narėse labai skiriasi. Neišskirta, kurie apsilankymai vietoje buvo rengiami siekiant patikrinti, kaip paisoma LOJ ribų, ir kurie – siekiant patikrinti atitiktį ženklinimo reikalavimams.

Atliekant patikrinimus nustatyti keli neatitikties atvejai. LOJ ribų pažeidimai paprastai sudarydavo mažiau kaip 5 % visų atvejų, o ženklinimo reikalavimų pažeidimai buvo dažnesni – dažnai jų dalis siekdavo apytikriai 20 %.

Tik viena valstybė narės pranešė, kad taikant Dažų direktyvos 3 straipsnio 3 dalį individualios licencijos suteiktos parduoti ir pirkti II priede nustatytų LOJ ribinių verčių neatitinkančius produktus, kuriuos ketinama naudoti ypatingą istorinę ir kultūrinę vertę turintiems pastatams ir senovinėms transporto priemonėms restauruoti ir prižiūrėti. Visos kitos valstybės narės pranešė, kad nėra numačiusios galimybės suteikti tokias licencijas arba kad 2007 m. paraiškų gauti tokias licencijas gauta nebuvo.

Kelios valstybės narės pateikė pastabų apie sunkumus, su kuriais susidūrė įgyvendindamos Dažų direktyvą. Pagrindiniai su direktyvos įgyvendinimu susiję keblumai – stebėsenai atlikti reikalingų administracinių išteklių trūkumas ir nepakankamas (akredituotų) analizės laboratorijų skaičius. Ataskaitose dažniausiai nurodomos direktyvos aiškinimo problemos susijusios su direktyvos taikymo sritimi (apibrėžtimis), konkrečiai subkategorijai priskiriamų produktų klasifikavimu ir sąsaja su Direktyva 1999/13/EB[4] (toliau – Tirpiklių LOJ direktyva), kaip paaiškinta 3.3 skirsnyje.

### 3.3. Sąsaja su Tirpiklių LOJ direktyva

Kelios valstybės narės pranešė patyrusios sunkumų dėl Dažų direktyvos ir Tirpiklių LOJ direktyvos taikymo sričių sutapimo. Pagal Dažų direktyvos 3 straipsnio 2 dalį valstybėms narėms leidžiama netaikyti LOJ ribų reikalavimo visiems produktams, parduodamiems naudoti tik verčiantis Tirpiklių LOJ direktyvoje numatyta veikla,

[4] OL L 85, 1999 3 29, p. 1.

kuri vykdoma registruotame ar turinčiame leidimą įrenginyje, kaip nurodyta tos direktyvos 3 ir 4 straipsniuose. Todėl tos pačios produktų kategorijos dažams ir lakams, atsižvelgiant į numatomą jų paskirtį, gali būti taikomi skirtingi LOJ reikalavimai (pavyzdžiui, jei veiklos rūšis – medienos dengimas). Kadangi LOJ kiekis dažuose, kurie naudojami tik vykdant veiklą Tirpiklių LOJ direktyvą atitinkančiuose įrenginiuose, nėra ribojamas Dažų direktyva, panašūs dažai, naudojami ne minėtuose įrenginiuose, turi atitikti Dažų direktyva nustatytas LOJ ribas.

Kompetentingoms institucijoms sunku kontroliuoti produktų, kuriems netaikomas minėtas reikalavimas, galutinį panaudojimą ir užtikrinti, kad tokie dažai būtų naudojami tik reikalavimus atitinkančiuose įrenginiuose. Užtikrinti, kad būtų laikomasi reikalavimų, dar sunkiau, kai viename įrenginyje vykdoma skirtingų rūšių veikla, kurios dalis patenka į Tirpiklių LOJ direktyvos taikymo sritį, o dalis – ne.

Išanalizavus įgyvendinimo ataskaitas galima teigti, kad valstybėse narėse taikytos skirtingos procedūros tinkamam Dažų direktyvos 3 straipsnio 2 dalies taikymui užtikrinti. Tarp tokių procedūrų – ženklinimo reikalavimai normų neatitinkantiems produktams, pirkėjo prievolė pateikti įrodymą, kad produktai bus naudojami tik Tirpiklių LOJ direktyvoje nustatytuose įrenginiuose, ir reikalavimas turėti normų neatitinkančius produktus įsigijusių pirkėjų sąrašą.

### 3.4. Komisijos parama įgyvendinant direktyvą

Komisija bendradarbiavo su valstybių narių atstovais Dažų direktyvos 12 straipsnyje nurodytame komitete, kad išaiškintų klausimus, susijusius su direktyvos aiškinimu ir įgyvendinimu. Taip bendradarbiaujant nustatyti tam tikri aspektai, kuriuos reikia paaiškinti išsamiau, pavyzdžiui, tam tikros apibrėžtys, skirtingų dažų ir lakų subkategorijų aprėptis, 4 straipsnyje nustatyti ženklinimo reikalavimai ir tam tikrų transporto priemonių pakartotinės apdailos produktų klasifikavimas. Atsakymai į kai kuriuos iš šių klausimų pateikiami Komisijos gairėse[5]; į kitus klausimus atsižvelgta peržiūrint direktyvą, ir jie bus nagrinėjami rengiant papildomas gaires.

Be to, 2010 m. lapkričio 19 d. Komisijos direktyvoje 2010/79/ES[6] nustatytas su analizės metodais, pagal kuriuos vertinama atitiktis LOJ ribinėms vertėms, susijęs papildomas standartas, sudarysiantis sąlygas patikrinti atitiktį rentabiliausiu būdu.

### 3.5. Išvados apie direktyvos įgyvendinimą

Tuo metu, kai buvo renkami duomenys šiai ataskaitai (apimančiai 2007 m.) parengti, valstybėse narėse Dažų direktyva buvo dar tik pradėta įgyvendinti, nes I priede nustatytos LOJ ribos taikomos tik nuo 2007 m. sausio 1 d. Be to, 3 straipsniu nustatytas vienerių metų pereinamasis laikotarpis, per kurį normų neatitinkančius iki 2007 m. sausio 1 d. pagamintus produktus leidžiama pateikti rinkai.

Remiantis iki šiol pagal 7 straipsnį gauta informacija, daugelis valstybių narių parengė rinkai pateiktų produktų atitikties stebėsenos programas. Tačiau Komisija turi duomenų, kad 2007 m. kelios valstybės narės nesilaikė patikrinimo programų

---

5 http://ec.europa.eu/environment/air/pollutants/paints_faq.htm.

6 OL L 304, 2010 11 20, p. 18.

rengimo tvarkaraščio. Siekiant užtikrinti atitiktį direktyvoje nustatytoms LOJ riboms ir ženklinimo įpareigojimų vykdymą, itin svarbu tinkamai atlikti gamintojų ir importuotojų stebėseną. Todėl reikia tobulinti stebėsenos programas ir praktiką, o valstybės narės bus raginamos dalytis praktine informacija ir vadovautis sukaupta geraja patirtimi.

Tikimasi, kad remiantis pagal 7 straipsnį parengtomis antrosiomis, 2010 metus apimsiančiomis nacionalinėmis įgyvendinimo ataskaitomis, kurias reikia pateikti iki 2011 m. birželio 30 d., bus galima atlikti nuodugnesnį valstybių narių atitikties direktyvoje nustatytiems stebėsenos reikalavimams vertinimą.

## 4. DIREKTYVOS PERŽIŪRA

### 4.1. Įžanga

#### *4.1.1. Nuostata dėl peržiūros*

Dažų direktyvos 9 straipsnyje raginama peržiūrėti direktyvą, siekiant nustatyti galimybę toliau mažinti LOJ kiekį. Svarstytini pakeitimai – taikymo srities išplėtimas ir pritaikymas kitiems produktams, taip pat griežtesnių LOJ ribinių verčių nustatymas transporto priemonių pakartotinės apdailos produktams. Be to, raginama išnagrinėti bet kokį su direktyvos įgyvendinimu siejamą papildomą socialinį ir ekonominį poveikį, kuris nebuvo numatytas rengiant direktyvą.

Kad peržiūra būtų kuo kokybiškesnė, Komisija pasamdė išorės konsultantą. 2008–2009 m. vykdytame tyrime dalyvavo visos pagrindinės suinteresuotosios šalys. Buvos nagrinėjamos įvairios galimybės išplėsti Dažų direktyvos taikymo sritį ir dar labiau mažinti LOJ kiekį. Buvo įvertinta tam tikrų produktų galimo įtraukimo į direktyvos taikymo sritį nauda ir sąnaudos[7].

#### *4.1.2. Teminė oro taršos strategija ir INR direktyva*

Dažų direktyvos įgyvendinimą ir peržiūrą reikia vertinti atsižvelgiant į tai, kaip įgyvendinama ES oro taršos politika, visų pirma Komisijos 2005 m. Teminė oro taršos strategija (toliau – Teminė strategija)[8] ir INR direktyva. Vienas iš pagrindinių šiomis priemonėmis siekiamų tikslų – mažinti pažemio ozono koncentraciją, siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir ekosistemas. Pažemio ozonas ir kiti fotocheminiai oksidatoriai susidaro vykstant LOJ, azoto oksidų ir anglies monoksido reakcijai dėl saulės šviesos.

Teminėje strategijoje, atsižvelgiant į priemonių įgyvendinimo sąnaudas ir numatomą jų naudą, nustatyti laikini 2020 m. tikslai. Šie tikslai – tai pažanga, kurią tikimasi padaryti, palyginti su padėtimi 2000 m. Su pažemio ozonu susiję tikslai – 10 % sumažinti ankstyvų mirčių skaičių ir 15 % sumažinti miškų ekosistemų plotą, kuriame ozono koncentracija viršija kritinius lygius. Teminėje strategijoje nurodoma,

---

7 Galutinę tyrimo ataskaitą galima rasti adresu http://circa.europa.eu/Public/irc/env/paints_directive/library?l=/review_2008_2009/contract.

8 Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui „Teminė oro taršos strategija“ (COM(2005) 446 galutinis), 2005 09 21.

kad norint pasiekti šiuos tikslus reikės užtikrinti, kad 2020 m. LOJ išlakų kiekis (ES-25 valstybėse narėse) būtų 51 % mažesnis, palyginti su 2000 m. lygiu. Tikimasi, kad galiojantys LOJ išlakų teisės aktai, įskaitant Dažų direktyvą, padės gerokai sumažinti teršalų kiekį ir siekti bendrųjų LOJ išlakų kiekio mažinimo tikslų. Naujausio ES mastu atlikto vertinimo[9] duomenimis, iki 2020 m. esamais teisės aktais pavyks kone perpus, palyginti su 2000 m. lygiu, sumažinti bendrą išlakų kiekį ir taip gerokai priartėti prie Teminėje oro taršos strategijoje nustatyto tikslo.

Panašu, kad 2010 m. kelioms valstybėms narėms gali būti sunku užtikrinti atitiktį INR direktyvoje nustatytoms LOJ nacionalinėms riboms. Tačiau iš valstybių narių reikalaujama pranešti tik praėjusių dvejų metų išlakų kiekį, o galutiniai 2010 m. išlakų inventoriniai aprašai dar neparengti.

*4.1.3. LOJ išlakos, susidarančios naudojant produktus, kuriems taikoma Dažų direktyva*

Pagal INR direktyvos 7 ir 8 straipsnius valstybės narės privalo kasmet pranešti nacionalinius išlakų apskaitos duomenis ir pateikti 2010 m. prognozes, susijusias su teršalais, kuriems taikoma direktyva. Iš pateiktų ataskaitų matyti, kad 2008 m. ES-27 valstybėse narėse LOJ išlakos, susidarančios dengiant danga, siekė 1 379 kilotonas (kt), o tai sudaro apytikriai 16,6 % viso LOJ išlakų kiekio, apie kurį pranešta. Nors ataskaitose pateikti išlakų duomenys suskirstyti pagal kategorijas[10], dėl naudojamos veiklos klasifikacijos negalima tiksliai apskaičiuoti LOJ išlakų, susidarančių naudojant produktus, kuriems taikoma Dažų direktyva, kiekio.

Išlakų kiekiai ir jų pokyčių tendencijos apskaičiuoti remiantis gamybos duomenimis ir prognozėmis, kuriuos pateikė tos srities pramonės federacija[11]. Paaiškėjo, kad bendras 2006 m. LOJ išlakų, susidarančių naudojant dekoratyvinius dažus, kuriems taikoma direktyva, kiekis – apytikriai 410 kt. Tikimasi, kad įsigaliojus griežtesnėms ribinėms vertėms išlakų kiekis sumažės ir 2010 m. bus 373 kt. Tačiau prognozuojama, kad 2020 m. daugiausia dėl išaugusio vartojimo išlakų vėl daugės ir jų kiekis pasieks 470 kt. 2007 m. išlakų, susidarančių naudojant transporto priemonių pakartotinės apdailos produktus, kiekis buvo 56 kt, ir prognozuojama, kad 2020 m. jų bus daugiau – 62 kt.

## 4.2. Direktyvos taikymo srities išplėtimo galimybės

Atliekant peržiūrą įvertintas 17-os galimybių išplėsti Dažų direktyvos taikymo sritį poveikis aplinkai, taip pat socialinis ir ekonominis poveikis. Vertinant tokį poveikį daug konsultuotasi su suinteresuotosiomis šalimis ir valstybėmis narėmis.

Vienas iš vertintų produktų – direktyvos 9 straipsnyje aiškiai paminėti dažų ir lakų aerozoliai. Paaiškėjo, kad tokius dažus įtraukus į direktyvos taikymo sritį LOJ išlakų sumažėtų labai nedaug (naudojant vien tik pakaitalus – 26 kt per metus). Be to, šiai produktų grupei priklauso daug įvairių tipų skirtingais tikslais naudojamų produktų, dėl to būtų sunku apibrėžti leidžiamas LOJ ribas ir vykdyti stebėseną. Jei direktyvoje būtų nustatytos LOJ kiekio tokiuose produktuose ribinės vertės, iš esmės tektų pereiti

---

9 INR scenarijaus analizės ataskaita Nr. 7 http://ec.europa.eu/environment/air/pollutants/pdf/nec7.pdf.

10 Ataskaitose pateikiami dažų duomenys skirstomi pagal tokias kategorijas: dekoratyvinė danga (3.A.1), pramoninė danga (3.A.2) ir kita danga (3.A.3).

11 Europos dažų, spaustuvinių dažų ir tapybinių dažų gamintojų ir importuotojų asociacija (CEPE).

prie kitokių dengimo danga sistemų, tačiau pradėjus taikyti esamas alternatyvias sistemas galėtų suprastėti produktų eksploatacinės savybės. Todėl nuspręsta, kad pamažu atsisakyti dažų ir lakų aerozolių nebūtų tikslinga.

Įvertinus įvairias galimybes nuspręsta, kad labiausiai sumažinti LOJ išlakų kiekį (126 kt per metus) būtų galima LOJ ribinę vertę (10 %) nustačius dezodorantams ir antiperspirantams. Tačiau šią priemonę taikyti nerekomenduota, nes tektų *de facto* uždrausti naudoti aerozolinius dezodorantus ir neaerozolinius purškiamus dezodorantus su pompa, o esamus jų pakaitalus vartotojai renkasi nedrąsiai. Todėl, prieš svarstant šią galimybę toliau, reikia atlikti papildomų tyrimų, susijusių su pakaitinių dezodorantuose pritaikomų purškimo sistemų kūrimu.

Pasinaudojus bet kuria iš likusių galimybių LOJ išlakų kiekį būtų galima sumažinti ne daugiau kaip 40 kt per metus. Informacijos apie kitų nei dangos produktų rinkos raidos tendencijas ir vartotojų elgesį turima nedaug, taigi išsamiai įvertinti poveikį, kurio būtų galima tikėtis tokius produktus įtraukus į direktyvos taikymo sritį, nėra sąlygų.

### 4.3. Griežtesnės LOJ ribinės vertės transporto priemonių pakartotinės apdailos produktuose

Dažų direktyvos II priedo B dalyje nustatytas didžiausias LOJ kiekis transporto priemonių pakartotinės apdailos produktuose. Įvertintas griežtesnių LOJ ribinių verčių nustatymo kiekvienai iš transporto priemonių pakartotinės apdailos produktų subkategorijų pagrįstumas ir poveikis. Apibendrinus šio vertinimo išvadas galima teigti, kad griežtesnių LOJ ribinių verčių nustatyti netikslinga toliau nurodytoms dangoms:

– nustatyta, kad daugumoje subkategorijų netikslinga griežtinti ribinių verčių dėl dviejų priežasčių – todėl, kad negalima tikėtis greitai rinkoje išvysti produktų, kurių sudėtyje būtų mažiau LOJ, arba todėl, kad trūksta tinkamų bandymų metodų,

– įvertinus galiojančių reikalavimų optimizavimo galimybes, susijusias su viršutinio sluoksnio danga ir specialiosiomis baigiamosiomis dengimo medžiagomis, nustatyta, kad LOJ kiekį būtų galima sumažinti tik apytikriai 3,5 kt per metus; be to, dėl sudėtingesnės stebėsenos veikiausiai padidėtų administracinė našta.

### 4.4. II etapo ribinių verčių socialinis ir ekonominis poveikis

Atliekant peržiūrą nagrinėtas galimas naujas socialinis ir ekonominis poveikis, kuris nebuvo numatytas ar įvertintas rengiant direktyvą (1999–2002 m.).

Nustatytas vienintelis svarbus poveikis susijęs su produktų, kuriems taikoma direktyva, (per)ženklinimo sąnaudomis. Šis aspektas laikomas svarbiu ir svarstant galimybę išplėsti direktyvos taikymo sritį. Kaip apskaičiavo pramonės federacija, bendros ženklinimo sąnaudos yra apytikriai 600 mln. EUR. Taip pat apskaičiuota, kad normų neatitinkančių produktų surinkimas ir sunaikinimas kainavo papildomus 141 mln. EUR. Šias sąnaudas galbūt būtų pavykę sumažinti pailginus pereinamąjį laikotarpį, per kurį leidžiama prekiauti normų neatitinkančiais produktais (pavyzdžiui, leisti jais prekiauti ne vienerius, o dvejus metus).

## 5. IŠVADA IR PERSPEKTYVA

Remiantis iš valstybių narių gauta preliminaria informacija apie direktyvos įgyvendinimą pirmaisiais metais po jos perkėlimo į nacionalinę teisę, galima teigti, kad stebėsenos sistemos, skirtos atitikčiai užtikrinti, buvo sukurtos. Tačiau kelioms valstybėms narėms sunkiai sekėsi sukurti sistemas laiku. Todėl būtina patobulinti esamas stebėsenos programas ir praktiką, šiuo tikslu dalijantis praktine informacija ir kaupiant gerąją patirtį – tik po to bus galima daryti tvirtas išvadas apie įvairius LOJ išlakų poveikio aspektus. Daugiau informacijos šiais klausimais bus sukaupta išnagrinėjus antrąsias valstybių narių nacionalines įgyvendinimo ataskaitas. Jų pagrindu Komisija parengs antrąją direktyvos įgyvendinimo ataskaitą.

Kaip reikalaujama direktyvos nuostatoje dėl peržiūros, įvertintos priemonės, kurios galėtų padėti dar labiau sumažinti LOJ išlakų kiekį, – tai direktyvos taikymo srities išplėtimas ir LOJ ribinių verčių transporto priemonių pakartotinės apdailos produktuose sugriežtinimas. Tačiau reglamentuojant net ir labai įvairių rūšių skirtingus produktus išlakų kiekį sumažinti pavyktų labai nedaug; be to, tai sukeltų nemažų įgyvendinimo sunkumų ir padidintų administracinę naštą bei sąnaudas. Daug susirūpinimo tebekelia klausimai, susiję su neaiškiu poveikiu vartotojų elgesiui ir galimu administracinės naštos padidėjimu pradėjus reglamentuoti kitus nei dangos produktus. Be to, kaip rodo naujausi integruoto vertinimo modeliavimo rezultatai, pasiekti vidurio laikotarpio Teminės strategijos tikslus veikiausiai galima ir nesugriežtinus esamų LOJ išlakų mažinimo priemonių. Šis aspektas bus toliau vertinamas ateinančiais metais – toks vertinimas bus susijęs su dabar atliekama teminės strategijos peržiūra. Todėl šiuo etapu netikslinga keisti nei Dažų direktyvos taikymo srities, nei joje nustatytų ribinių verčių.